

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/straszy-w-miescie/juz-nie-strasza/192277,Demontaz-sowieckiego-obiektu-propagandowego-w-Lubnicach-12-pazdziernika-2023.html>
23.06.2026, 13:04

Demontaż sowieckiego obiektu propagandowego w Łubnicach - 12 października 2023

12 października 2023 r. w Łubnicach został usunięty sowiecki obiekt propagandowy. Demontaż był połączony z briefngiem prasowym prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. Karola Nawrockiego.

Demontaż sowieckiego obiektu propagandowego w Łubniewicach – 12 października 2023. Na zdj. dr Karol Nawrocki. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Demontaż sowieckiego obiektu propagandowego w Łubniewicach – 12 października 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Demontaż sowieckiego obiektu propagandowego w Łubniewicach – 12 października 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Demontaż sowieckiego obiektu propagandowego w Łubniewicach – 12 października 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

– W sierpniu 1944 roku ziemia sandomierska stała się regularnym polem bitwy pomiędzy dwoma armiami: niemiecką armią Wehrmachtu i Armią Czerwoną Związku Sowieckiego.

– prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki rozpoczął przemówienie od nakreślenia rysu historycznego.

Bitwy, jakie toczyły się na terenie powiatu staszowskiego (dzisiejszego województwa Świętokrzyskiego) i ziemi sandomierskiej, wpływały regularnie na życie mieszkańców, szczególnie, że zostali oni obciążeni głębokimi kontyngentami, wpływającymi na jakość życia. Sowietów, którzy zdobyli te tereny z rąk Niemców, przystąpili do wyłapywania polskich bohaterów, żołnierzy Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich, wysyłając ich do łagrów. Głębokim represjom była poddawana również ludność cywilna, ponieważ ci, którzy mieli wyzwalać, mordowali i gwałcili, przechodząc do kolejnej okupacji.

Dr Nawrocki przytoczył jedno ze wspomnień mieszkańca powiatu staszowskiego o wkroczeniu Armii Czerwonej do jego miejscowości:

„W nocy, z 26 na 27 czerwca 1945 roku wtargnęło dwóch żołnierzy rosyjskich do mojego domu. Żołnierze ci sterroryzowali mnie, przykładając broń do głowy i grożąc wywozem do Rosji zarzucając mi nieprzychylny stosunek do nich dlatego, że gdy oni żądali moich córek, ja się sprzeciwiłem. Żołnierze ci twierdzili, że walczą trzeci rok o Polskę, więc mają prawo do wszystkich Polek i że przyszedli tu z polecenia komendanta. Córkę zaś młodszą, która na widok terroryzowania mnie poczęła płakać uderzyli pasem dlatego, że się ich bała. Natomiast starszą chcieli zmusić, by się im oddała, lecz w obronie jej stanął syn, sześciolatek, który krzyczał i płakał, oraz żona. Wówczas poczęli terroryzować żonę, przykładając jej rewolwer do ust, kopiąc, ciągnąc za włosy, żądając kategorycznie oddania córek. Kiedy żona oświadczyła, że absolutnie nie odda córek, wtedy wyciągnęli ją na podwórko, gdzie w bestialski sposób, rzucając ją o ziemię, zgwałcili.”

Prezes odniósł się również do pałacu Lubomirskich, w ruinach którego miał miejsce briefing; przetrwał on zabory Polski, pożar, niemiecką okupację oraz II wojnę światową, jednak został zniszczony tuż po wejściu Sowiec na tereny Polski.

– Tym, którzy mordowali, gwałcili i wysadzali w powietrze polskie dziedzictwo kulturowe, komuniści polscy postawili ten propagandowy obiekt już po roku 1945.

– kontynuował dr Karol Nawrocki.

W ciągu ostatnich 16 miesięcy, za sprawą dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięci Narodowej Adama Siwka oraz wicedyrektora BUWiM Joanny Sulej-Piskorz, w całej Polsce usunięto 38 obiektów propagandowych. Jak zapewniał prezes IPN, będą podejmowane dalsze działania w tym zakresie.

Briefing prasowy prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego

***

Sowiecki obiekt propagandowy w Łubnicach to klasyczny obelisk na cokole i postumencie schodkowym. Pięcioramienna czerwona gwiazda została z niego usunięta w marcu 2018 roku. Obiekt propagandowy przylega do ogrodzenia boiska szkolnego. Znajduje się obok ruin pałacu zburzonego przez Sowietów przy użyciu min w październiku i listopadzie 1944 r. w czasie walk o Przyczółek Sandomierski.

W latach 1944–1945 na tym terenie przebiegała linia frontu. Poległo tu wielu żołnierzy Armii Czerwonej. W 1946 r. ich szczątki przeniesiono na cmentarz w Stopnicy. Powstały w Łubnicach pomnik miał „upamiętniać” ich walkę. Nie ma potwierdzenia, że w tym miejscu pochowani byli żołnierze polscy – mimo informacji na jednej ze stron internetowych, że była to mogiła żołnierzy polskich i sowieckich.

Teren, na którym położony jest pomnik i ruiny pałacu znajduje się pod ochroną konserwatorską.

Zespół pałacowy wraz z ogrodami w Łubnicach został wzniesiony około 1688 roku dla Stanisława Herakliusza Lubomirskiego. Prace remontowe rozpoczęte w 1855 r. przez Adama Potockiego zostały przerwane przez pożar. Pałac przetrwał I wojnę światową i niemiecką okupację. Został zburzony przez Armię Czerwoną przy użyciu min w październiku i listopadzie 1944 roku na polecenie ówczesnego komendanta gminy Łubnice starszego lejtnanta Włodzimierza Martynowicza. Ruiny pałacu porastają dziś stuletnie drzewa.

IPN i Gmina Łubnice zawarły porozumienie, na mocy którego **w miejscu usuniętego obiektu propagandowego powstanie upamiętnienie dedykowane ofiarom zbrodniczych ideologii: niemieckiego nazizmu i sowieckiego komunizmu.** Zgodnie

z wytycznymi konserwatora bryła pomnika pozostanie w podobnym kształcie i wielkości (wys. 5 m). Pomnik zostanie wykonany w jasno-szarym granicie. Prace przy nowym upamiętnieniu zostaną rozpoczęte po usunięciu obiektu propagandowego.

***

Prezes IPN dr Karol Nawrocki w marcu 2022 r. zaapelował do samorządów o usunięcie z przestrzeni publicznej wszelkich nazw i symboli wciąż upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia bądź daty symbolizujące komunizm. – *Najwyższy czas nadrobić zaległości w tej dziedzinie (...) Niech wybrzmi to jasno i wyraźnie: w polskiej przestrzeni publicznej nie ma miejsca na jakiegokolwiek upamiętnienia totalitarnego reżimu komunistycznego i służących mu ludzi* – podkreślił w [oświadczeniu z 4 marca 2022 roku](#). Dzięki apelowi prezesa IPN rozpoczął się kolejny etap dekomunizacji w Polsce. Na oświadczenie dr. Karola Nawrockiego odpowiada coraz więcej samorządów, które chcą się pozbyć pozostałości totalitarnego systemu. Demontaże pomników to praktyczna realizacja ustawy z 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki.

- ▶ [Oświadczenie Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie dekomunizacji przestrzeni publicznej](#)
- ▶ [Komunikat w sprawie usuwania z przestrzeni publicznej pomników propagujących komunizm lub inny ustrój totalitarny](#)
- ▶ <https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/straszy-w-miescie/juz-nie-strasza>

Więcej:

- [Ryszard Śmietanka-Kruszelnicki: Przestępstwa żołnierzy Armii Czerwonej na Kielecczyźnie w 1945 roku](#)
- [Robert Piwko: Armia Czerwona na przyczółku sandomierskim: oblicza „ucisku przyfrontowego”](#)